

Hayber'i titreten isim: Hz. Ali (r.a.)

Hayber'in fethi oldukça çetin geçmişti. Zira burası, volkanik arazi üzerine kurulmuş, sağlam kalelerle çevrili bir yerdi. Medine'den sürülen Yahudilerin önemli bir kısmı da burada yaşıyordu. Kuşatma devam ederken Muhammed (s.a.s) bir gün şöyle buyurdu:

"Yarın sancağı öyle birine vereceğim ki Allah ve Resûlü onu sever, o da Allah ve Resûlünü sever. Fetih onun eliyle gerçekleşecektir."

Bu söz sahabeler arasında büyük bir heyecan uyandırdı. Herkes bu şerefe nail olmayı arzuluyordu. Ömer (r.a.) bu an için, "Hayatımda hiçbir zaman kumandanlığı o günkü kadar istemedim." demiştir.

Sabah olunca Efendimiz (s.a.s), "Sancağı getirin." buyurdu. Sancak getirildiğinde, "Ali nerede?" diye sordu. Ali (r.a.) geldi; fakat gözleri rahatsızdı. Peygamber Efendimiz (s.a.s), mübarek eliyle onun gözlerini meshetti ve dua etti. O anda Hz. Ali'nin (r.a.) gözleri iyileşti. Ardından, "Yürü! Allah sana fethi nasip edecektir." buyurdu.

Hz. Ali (r.a.), sancağı alarak Hayber Kalesi önüne dikti. Bu sırada Yahudilerin en güçlü savaşçılarından biri olan Merhab, iki zırh ve iki kılıçla meydana çıktı ve meydan okudu. Hz. Ali (r.a.) da cesaretle karşılık verdi.

İki kahraman arasında gerçekleşen çarpışmada Hz. Ali (r.a.), Merhab'ı etkisiz hâle getirdi. Bu manzarayı gören Peygamber Efendimiz (s.a.s), "Sevinin! Artık fetih kolaylaştı." buyurdu.

Bunun üzerine Müslümanlar hücumla geçerek kaleyi ele geçirdiler. Rivayete göre Hz. Ali (r.a.), savaş sırasında kalenin ağır demir kapısını yerinden söküp kalkan olarak kullandı. Savaş bitince kapıyı yere bıraktı; ancak birkaç kişi bir araya gelmesine rağmen o kapıyı kaldıramadı.

Hayber ve Hz. Ali Destanından Nefsin Alacağı Dersler

1. Paye ve Şöhret Tutkusuna Karşı "Allah Sevgisi" Dersi

Hz. Ömer gibi bir zatın bile "hiçbir zaman o günkü kadar kumandanlık istemedim" demesi, meselenin sadece bir rütbe değil, "**Allah ve Resûlü tarafından sevilme**" müjdesi olmasından kaynaklanır.

Nefis, başkaları tarafından alkışlanmak ve makam sahibi olmak için can atar. Oysa gerçek paye, insanların takdiri değil, Allah ve Resûlü'nün sevgisine mazhar olmaktır. Nefis, rütbeyi "benlik" için değil, o ilahi sevginin ispatı için istemeyi öğrenmelidir.

2. Maddi Kusura Karşı “İlahi Şifa” Dersi

Sancak kendisine verilecek olan kahramanın (Hz. Ali) o sabah gözleri ağrıtmaktadır. Zahiren bakıldığında, gözleri görmeyen birinin orduya komuta etmesi imkansızdır.

Nefis, engelleri ve eksiklikleri gördüğünde hemen umutsuzluğa düşer veya “sebepler” dünyasında boğulur. Ancak Efendimiz’in (s.a.s.) mübarek dokunuşuyla gelen şifa, nefse şunu öğretir: Allah bir kapıyı açmak isterse, kulun en zayıf anını en güçlü zaferin başlangıcı kılar. Güç bedende değil, o bedene can veren ilahi inayettedir.

3. Kibirli Güce Karşı “Vakar ve İman” Dersi

Yahudi savaşçı Merhab, iki zırh ve iki kılıçla, yani tam bir maddi donanımla ortaya çıkıp “güç gösterisi” yapar. Bu, nefsin ve kibrin en somut halidir.

Nefis, zırhlara, silahlara ve dış görünüşe dayanarak üstünlük kuracağını sanır. Merhab’ın mağlubiyeti, nefse şu dersi verir: Maddi donanım ne kadar ağır olursa olsun, imanla parlayan bir kılıcın ve Allah için atan bir kalbin karşısında duramaz.

4. Beşerî Takat ve “Lâ Kuvvete İllâ Billâh” Dersi

Sekiz kişinin yerinden oynatamadığı Hayber kapısını Hz. Ali’nin tek başına söküp kalkan yapması, fizik kanunlarının ötesinde bir durumdur.

Nefis, başarıyı kendi kas gücüne, zekasına veya imkanlarına dayandırma eğilimindedir (“Ben yaptım” der). Ancak o kapı hadisesi nefse şunu haykırır: Kul, kendi varlığından geçip Allah yolunda fena bulduğunda, Allah ona kendi kuvvetinden bir kuvvet bahşeder. O kapıyı kaldıran Hz. Ali’nin pazusu değil, onun ruhundaki sarsılmaz ihlastır.

5. “Fetih Önce Kalpte Başlar” Dersi

Efendimiz (s.a.s.), daha savaş bitmeden Merhab’ın düşüşüyle “Fetih kolaylaştı” buyurmuştur.

Nefis, sonucu sadece bitiş çizgisinde görür. Oysa manevi fetihler, kalpteki engeller (kibir, korku, tereddüt) aşıldığında zaten gerçekleşmiştir. Düşmanın en güçlü kalesi olan “gurur” (Merhab) yıkıldığında, dışarıdaki taş kalelerin yıkılması sadece bir zaman meselesidir.